

Asıl-Nogay ve Kara-Nogay (N.A. Baskakov):

Baskakov'un Ak-Nogay ağızı için verdiği tasnif ölçütlerinin Asıl-Nogay ve Kara-Nogay ağızlarındaki durumu ise şöyledir:

Asıl-Nogay ağızı²⁷:

col, cıl ; turna, buz, urla- ; cüber- ~ yüber- ; uwul ; bışaq, butaq ; tas, bas, bes ; qarındas, qabar, qalq ; künnar, tonnar (nl > nn) ; tapbadım, barayaqban, tayaq bınan ; cazba, ozba, körböy ; balalarımıs, baslaymıs ; bosa, qasa.

Kara-Nogay ağızı²⁸:

yol, yıl ; turna, buz, urla-, yüber- ; u:l ; bışaq, butaq ; taş, baş, beş ; qarındas, qabar, qalq ; küller, tollar (nl > ll) ; tapbadım, barayaqban, tayaq bınan ; yazma, körmöy ; balalarımıs, baslaymıs ; bolsa, qalsa.

Kelime başı /y/'nin bütün Nogay ağızlarında genel olarak kararsız olduğunu kaydeden Baskakov, /y-'nin Kazak Türkçesi yazı dilinde /j-/, Karakalpak Türkçesi yazı dilinde /c-/ olmasına rağmen aslında Kazak ve Karakalpak ağızlarında da /y ~ j ~ c/'nin bulunduğunu belirtmiştir.

Kara-Nogay ağızında ilk ses durumunda büyük ölçüde /y/ sesi baskındır, ancak bazı alt-ağızlarda -örneğin Sarıawıl'da genel olarak hanımların dilinde- /c/'ye değiştiği tespit edilmiştir.

Asıl-Nogay ağızında /c-/ özellikli olmasına karşın, bazen /j/ ve /y/'ye değiştiği - Baskakov'un belirttiğine göre özellikle gençlerin dilinde- görülür.

Baskakov, Kara-Nogay ağızında /y/'nin baskın oluşunun Kumuk Türkçesi ile, Ak-Nogay ağızında /j/'nin baskın oluşunun Karaçay Türkçesi ile komşuluktan kaynaklanabileceğini dile getirmiştir²⁹.

²⁷Baskakov, N.A., a.g.e., s. 32- 33.

²⁸Baskakov, N.A., a.g.e., s. 33- 34.

²⁹Baskakov, N.A., a.g.e., s. 15.